

KULTUR 18 januari 2020 08:00

Sparad

Carolina Söderholm: Suveräna bilder om relationen mellan djur och människor

I "The artist named me Nero" berättar EvaMarie Lindahl en historia ur djurets synvinkel. Carolina Söderholm ser teckningar som förtjänar uppmärksamhet.

Carolina Söderholm

Konstkritiker och konstvetare

+ Följ

EvaMarie Lindahl, "The Violence (3)", London Zoo.

→ **Det här är en kulturartikel.** Analys och värderingar är skribentens egna.

Människan är ett socialt djur, sägs det. Men vi nöjer oss inte med att socialisera med vår egen sort. Många av oss vill också umgås med andra arter, fast märk väl på våra egna villkor. Kela med en katt, grensla en häst och äta en bit oxe, kyckling eller gris. Det gäller även mig. Trots att den traditionella, bibliska synen på människan som skapelsens krona framstår som alltmer ohållbar i klimatkrisens tid, sitter beteendemönster och makthierarkier i. Det är dem som EvaMarie Lindahl granskar när hon som doktorand i kritiska djurstudier synar hur icke-mänskliga djur skildrats inom konsten.

Nu intar hon Konsthallen på Falsterbo Strandbad tillsammans med Aleksandra Kucharska i en stillsamt

suverän utställning. De båda Malmökonstnärerna delar såväl bakgrunden på stadens konsthögskola som valet av teckning som sin främsta teknik. Det är också med blyertspennans distinkta spets som Lindahl synliggör den gräns som ständigt dras mellan människan och andra djur. Med samma streck sätter hon samtidigt denna skiljelinje i gungning och ifrågasätter värderingarna som den vilar på.

För medan vi uppvisar nära släktskap med en rad arter – vilket gör att vi kan testa mediciner på möss, forska kring transplantationer av grisorgan och kalla hunden för vår bästa vän – definierar vi gärna vår mänsklighet i kontrast till det djuriska.

EvaMarie Lindahl vänder på perspektivet. I det starka projektet "The artist named me Nero" berättar hon historien inte ur människans utan djurets synvinkel. Lejonet Nero var ett av den franska 1800-talsmålaren Rosa Bonheurs favoritmotiv. Genom grindarna på slottet vid Fontainebleau där hon arbetade passerade kärror med inburade djurmodeller i en strid ström. I Lindahls tecknings- och videobaserade verk funderar Nero över hur Bonheur, trots att hon skildrade djuren som om hon förstod dem, handlade på tvärs mot dessa insikter. Medan Bonheurs bilder uttrycker kärlek och respekt, förutsätter de paradoxalt nog ett utövande av makt, kontroll och tvång.

EvaMarie Lindahl, "Le Charmeur de Serpent...".

Det är inte bara djur som exploaterats för underhållning, forskning och konst. I tidigare projekt har Lindahl tecknat berättelsen om hur människor från icke-västerländska kulturer under de stora världsutställningarnas tid visades upp i primitivismens och antropologins namn. I Falsterbo åskådliggör hon hur det förflutna upprepas. Med blyerts kopierar hon en artikel från tyska Spiegels nätupplaga, om

den massiva kritiken mot placeringen av en afrikansk kulturfestival mitt i staden Augsburgs zoo år 2005.

Jag tänker på den mediestorm som den svensknorska konstnärssduon Lars Cuzner och Mohamed Ali Fadlabi orsakade år 2014. Lagom till 100-årsjubileet av den norska grundlagen återskapade de en modifierad version av "Kongolandsbyen", vilken befolkad av åttio senegaleser ställdes ut i Oslo år 1914. Med sina projekt pekar Lindahl, liksom Cuzner & Fadlabi, på hur diskussionen om kolonialism, rasism och exotism måste fortsätta att föras. Samtidigt insisterar Lindahl med sina minutiösa studier och porträtt av djur – fångslade, uppstoppade, skulpterade – på behovet av en än radikalare omförhandling av den vite mannens privilegierade position. Sömlöst för hon samman forskning, aktivism och konstnärlig praktik i sitt dynamiska arbete.

Aleksandra Kucharska, "Utan titel".

Att hon presenterar det i teckningens form saknar inte betydelse. Den tecknade bilden kräver tid, närvaro och omsorg av både konstnär och betraktare. I sin intressanta radioessä för P1:s OBS-program beskrev konstkritikern Jessica Kempe för några år sedan hur teckningen setts som en "tjänsteflicka" åt andra konstformer. Men hon kallade den också för ett konstnärligt riskprojekt, den traditionella konstens outsider och motståndskraftig. Inom konsthistorien och konstmarknaden har den ofta avfärdats som skiss eller förstudie, snarare än som ett verk i egen rätt. Ändå pockar den just genom sin anspråkslöshet på en särskild sorts uppmärksamhet.

Aleksandra Kucharska, "Utan titel".

Det är en koncentration som även Aleksandra Kucharska mästerligt behärskar och förvaltar. Djärvt går hon upp i skala, utan att göra avkall på sin finstilla precision. Med blyerts- och kolpenna manar hon fram knappt märkbara skiftningar som får stammarna att materialisera sig ur grådiset, för att åter sjunka in i grafitens och skogens djup. Andra gånger fångar hon solen som varmt flimrar genom löven, medan hon raffinerat rör sig mellan inne och ute, dunkel och ljus. Framför allt skapar hon en mjuk och tät rumslighet för tanken och blicken att vila i. Det, om något, är en akt av lågmäلت motstånd i vår brusande samtid.

Aleksandra Kucharska och EvaMarie Lindahl

Konsthallen på Falsterbo Strandbad, t o m 9/2.

FAKTA

Helgtips

1. Solglasögon på hög, en promenadklädd hund, ateljéns ombonade interiör. Med humor, realism och en smittande mönster- och

Dela

Tweeta

Gå till toppen